

Carbonera de la Festa de l'Arbre

Muntanyola

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Muntanyola
Emplaçament Pla de cal Campaner, al costat de la carretera BV-4317. 08505. Muntanyola.

Coordenades:

Latitud: 41.87781
Longitud: 2.17825
UTM Est (X): 431814
UTM Nord (Y): 4636536

Classificació

Número de fitxa 08129-132
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle XXI
Any 2005
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Vic. Pl. Santa Maria, n.1. 08500. Vic.
Autoria de la fitxa Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa: dj., 26/10/2006 - 02:00

Descripció

Aquesta estructura es troba situada en una petita elevació aprofitant el desnivell natural format per el marge del camí que porta de l'església de Sant Quirze i Santa Julita de Muntanyola al trencant de Buenos Aires i a les urbanitzacions. Es tracta d'una estructura de caràcter perible, formada per una planta rectangular suportada amb un pal de suport realitzat amb fusta local, i tot de matolls i fusta a mode de coberta a dues vessants. Aquesta segueix les mateixes característiques arquitectòniques tradicionals de planta rectangular i coberta en V invertida, parcialment excavada a terra, i amb una estructura aèria de caràcter efímer. L'accés o la boca es situa a la part inferior de l'estructura, tenint com a funció principal permetre alimentar el foc i recollir les cendres, i a l'interior hi queda una cambra per a disposar-hi els tions de fusta que s'han de convertir en carbó, després d'un llarg procés de cocció en sumort.

Història

Un dels recursos més preuats del bosc ha estat el carbó. L'activitat de transformar la fusta en carbó mitjançant una lenta combustió és documentada des de temps remots. La documentació d'aquest ofici de caire temporal la trobem a partir dels segles XVIII i XIX, com a complement de les tasques agrícoles o altres activitats estacionals. A causa de les llargues temporades en que els carboners havien de fer vida al bosc, aquests desenvoluparen tota una cultura carbonera evidenciada per les construccions en pedra seca d'estructures de caire perible conegudes com les barraques de carboners. La funció bàsica de la barraca era d'aixopluc i per a dormir, tot i que també es feia servir de magatzem; es construïa en un lloc a recer i ben a prop de les piles. El sistema constructiu utilitzat per fer una barraca tenia com a eix vertebrador una barra de 5 metres clavada per un extrem a terra (biga serradera) agafada per darrera a un marge fent esquena d'ase, i al davant s'enforcava amb dues forquetes de 2 metres que s'obrien en angle per clavar-se al sòl. A la biga central s'hi recolzaven un seguit de branques, es tapava amb terra i s'impermeabilitzava perquè no hi passés l'aigua. El davant es tapava en pedra, menys pel costat on es feia el portal. Aquest es cobria amb una tanca o feix de ginesta ben atapeït, i també es deixava a la coberta un forat per la xemeneia. A l'interior es situava el jaç per dormir, al centre, un suport que servia de seient i al davant, on hi havia el foc per fer el menjar. El treball del carboner tenia diverses parts. Primer, acordava amb el propietari el preu del tros de bosc a carbonejar, i el propietari havia de negociar aquest preu amb el negociant o intermediari, que era el que comprava el carbó. Un cop acordat, el carboner hi posava els jornalers, coneguts també com a picadors o migfeiners, que es dedicaven a arregar la llenya i fer les piles, com també de coure-la i lligar les sàrries d'espart. Després de tot el procés de cuita que requeria un gran coneixement i control de la combustió, es seleccionava el carbó, segons la seva qualitat, i es procedia a la seva comercialització. Aquest ofici deixà com elements patrimonials, a part de les ja esmentades barraques de carboner, les eines utilitzades, les places carboneres on s'hi havia fet el carbó, i una xarxa de comunicacions d'abast local molt important. En aquest cas es tracta d'una construcció feta durant la Festa de l'Arbre del 2005 i que s'ha deixat de forma permanent als plans del Campaner com element d'interès etnològic.

